

# Lektionsplanering

**Årskurs:** Gymnasiet

**Ämne eller kurs:** Historia 1a2

**Tema:** Vardagsliv i krig

## Koppling till styrdokument

|                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                     | <p>Olika historiska frågeställningar och förklaringar kring långsiktiga historiska förändringsprocesser i ett kronologiskt perspektiv som speglar både kontinuitet och förändring, till exempel befolkningsutveckling, statsbildning, jordbrukets utveckling och olika syn på människors värde, på makt och på könsmönster. Industrialisering och demokratisering under 1800- och 1900-talen i Sverige och globalt samt viktiga globala förändringsprocesser och händelser, till exempel migration, fredssträvanden, resursfördelning och ökat välstånd, internationellt samarbete, mänskliga rättigheter, jämställdhet, men också kolonialism, diktaturer, folkmord</p>                                                                   |
| Centralt innehåll   | <p>och konflikter. Långsiktiga historiska perspektiv på förändrade maktförhållanden och olika historiska förklaringar till dem. Historiskt källmaterial som speglar människors roll i politiska konflikter, kulturella förändringar eller kvinnors och mäns försök att förändra sin egen eller andras situation. Olika perspektiv utifrån till exempel social bakgrund, etnicitet, generation, kön och sexualitet. Kritisk granskning, tolkning och användning av olika slags källmaterial utifrån källkritiska kriterier och metoder. Hur individer och grupper använt historia i vardagsliv, samhällsliv och politik. Betydelsen av historia i formandet av identiteter, till exempel olika föreställningar om gemensamma kulturarv.</p> |
| Betygskriterium (E) | <p>Eleven kan översiktligt redogöra för förändringsprocesser, händelser och personer under olika tidsperioder samt för olika tolkningar av dem. Dessutom kan eleven översiktligt redogöra för förloppen av förändringsprocesserna och händelserna samt deras orsaker och konsekvenser. Eleven ger exempel på några enskilda personer och förklarar översiktligt deras betydelse för olika skeenden. Eleven ger enkla exempel på, och förklarar översiktligt, samband mellan skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden.</p>                                                                                                                                                                                                       |

## Lärarledda instruktioner

### 1. Introduktion till vardagsliv i krig (10 min)

- Presentera temat för dagen: vardagsliv under första världskriget.
- Diskutera kort hur krig påverkar civila och deras dagliga liv.
- Fråga eleverna om de känner till exempel på hur krig förändrat samhällen.
- Ge en översikt över de huvudsakliga händelserna i första världskriget.

### 2. Källor och historisk analys (15 min)

- Introducera olika typer av historiskt källmaterial: dagböcker, brev, fotografier.
- Ge exempel på hur källor kan berätta om människors liv under kriget.
- Diskutera vikten av källkritik och hur man kan tolka dessa källor.
- Be eleverna reflektera över vilken typ av källor de vill undersöka.

### 3. Gruppdiskussioner (15 min)

- Dela in klassen i små grupper.
- Ge varje grupp en annan källa att diskutera (t.ex. ett brev, en dagbok).
- Fråga grupperna att diskutera: Vad kan denna källa berätta om vardagslivet i krig?
- Samla grupperna och be dem dela sina tankar med klassen.

### 4. Sammanfattning och reflektion (10 min)

- Återkom till den inledande diskussionen om vardagsliv i krig.
- Fråga eleverna vilka insikter de fått idag.
- Diskutera hur krigets påverkan på vardagen kan relateras till dagens konflikter.
- Ge en kort översikt över vad de ska läsa till nästa lektion.

## Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Vardagsliv under kriget:** Analys av hur krig påverkar befolkningens liv, inklusive matbrist, förflyttningar och sociala strukturer.
- **Historiska källor:** Hur dagböcker och brev kan ge insikt i personliga upplevelser under kriget.
- **Källkritik:** Vikten av att kritiskt granska källor för att förstå historia korrekt.
- **Socio-ekonomiska effekter:** Hur krig förändrar ekonomiska

förhållanden och arbetsmarknaden.

- **Identitet och historia:** Hur individers och gruppers upplevelser av krig formar deras identitet och senare historieskrivning.

## Ordkollen

| Ord        | Förklaring                                                                                                           | Etymologi                                                                        |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| Konflikt   | En situation där det finns motsättningar mellan individer eller grupper, ofta som leder till strid eller uppgörelse. | Från latin "conflictus", som betyder "att slå samman".                           |
| Dagbok     | En personlig journal som detaljerar dagliga händelser och tankar.                                                    | Från "dag" och "bok", där "bok" refererar till en skriftlig uppteckning.         |
| Källkritik | En metod för att bedöma trovärdigheten och relevansen av källor.                                                     | Från "källa" och "kritik", där "källa" refererar till ursprunget av information. |

## Diskussionsfrågor

- A. Hur tror ni att vardagslivet skulle se ut idag om vi var i krig? Vilka utmaningar skulle ni ställas inför?
- B. Kan historien om vardagsliv under första världskriget lära oss något om hur vi hanterar konflikter i dagens samhälle?
- C. Hur påverkar krig vår syn på identitet och gemenskap? Finns dessa effekter fortfarande kvar idag?

## Aktivitet

Eleverna ska arbeta i grupper och skapa en presentation där de tar utgångspunkt i en specifik källa som de har analyserat. De ska förbereda en kort presentation där de beskriver källans ursprung, innehåll och dess betydelse för att förstå vardagslivet under första världskriget.

Presentationen ska inkludera bilder och en sammanfattning av sina fynd. Grupperna bör vara beredda att presentera sina insikter inför klassen.

## Exit-ticket

| Fråga                                                         | Svar                                                                   |
|---------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| Vad är en konflikt?                                           | En motsättning mellan individer eller grupper som kan leda till strid. |
| Vilka typer av källor kan vi använda för att förstå historia? | Dagböcker, fotografier, officiella dokument, vittnesmål.               |
| Vad innebär källkritik?                                       | Att bedöma trovärdigheten och relevansen av information i en källa.    |

Ge ett exempel på hur krig kan påverka människors liv.

Hur kan historia forma vår identitet?

Vad kan vi lära oss av första världskriget?

Vilka grupper främjades av krigsinsatserna under första världskriget?

Vad var en vanlig sysselsättning för kvinnor under kriget?

Matbrist, förflyttningar, förändrade sociala strukturer.

Genom att forma våra gemensamma upplevelser och förståelse av det förflutna.

Betydelsen av diplomati och de mänskliga kostnaderna av krig.

Kvinnor, arbetarklass, barn som fick nya roller och ansvar.

Arbete i industrier och som sjuksköterskor.

## Hemuppgift

Som hemuppgift får eleverna i uppdrag att skriva en reflekterande text om vad kriget innebar för de civila. De ska använda minst två olika källor i sin uppsats och diskutera hur dessa källor ger olika perspektiv på vardagslivet under första världskriget. Texten ska vara 2-3 A4-sidor lång. Eleverna ska också inkludera sina egna tankar och jämföra det förflutna med nutiden.

## Citat

*"History is written by the victors."* – Winston Churchill, 1948 Detta citat pekar på hur de som vinner konflikter ofta påverkar hur historia skrivs och uppfattas. Det relaterar till lektionen genom att vi diskuterar olika perspektiv och vikten av att förstå historien från många sidor.

## Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- □ Word – Skapar ett dokument.
- □ PPT – Skapar en PPT.
- ➡ Nästa – Tar fram ytterligare en lektion.
- □ Hemuppgift – Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)